

Les petites economies submergides de Begur

Les petites economies submergides de Begur no varen treure mai ningú de la misèria, però ajudaren a suportar-la. M'esmerçaré a explicar-me. Fins fa molt poc, "els que anem a peu" no havíem parat gaire atenció a això de l'economia submergida, procuràvem guanyar-nos les mongetes de la manera que fos, mentre fos honesta, convençuts que no fèiem cap mal ni perjudicàvem ningú. Em refereixo a la microeconomia.

Cada any, quan s'acosta Tots Sants i comença la temporada castanyera enyoro aquella gent que per fer-se un petit ingrés es dedicaven a torrar castanyes. Habitualment solien posar-se a la plaça de la Vila, alguns dies cap al tard i els diumenges i festius tot el dia. Instal·laven els fogons davant d'es pedris llarg, al costat d'una bona pila de pi verd i romaní (que diem a Begur) i un sac de castanyes que ja portaven *seïades* de casa seva i que anaven posant en una grossa paella foradada. Quan encenien el foc tota la plaça i els carrers del voltant quedaven perfumats d'aquella aroma bosquetana i si feia garbí la flaire arribava fins al carrer de Vera. Durant la meua infantesa i adolescència sempre vaig veure dos torradores de castanyes, en Llenas (Jaume de Tossa) i en Jaume Martí (en Tiriró): més tard també s'hi dedicà en Joaquim Carreras Balmanya (en Quimet Matu).

Llavors, quan els recordo, penso: per què ara no hi ha ningú que es dediqui a fer-ho?, i faig les meves deduccions i poso per davant la part bona i em dic que potser és perquè la gent gran, que de fet eren els qui s'hi dedicaven, ara no en tenen necessitat perquè ja compten amb la pensió més o menys generosa o escanyolida. Després penso que potser els que han intentat fer-ho en lloc de facilitats han trobat inconvenients. Aquesta classe de feines són les que ajuden a conservar el tipisme del país, i em sembla que a una persona que volgués fer-ho, encara que disposés d'un petit peculi al cap del mes se l'hauria de deixar actuar, fent allò que se'n diu la vista grossa, perquè si ha de començar a cotitzar per punt

de venda, IVA, IRPF... val més que no s'hi posi.

He encetat aquest escrit amb la intenció de parlar de diverses economies submergides, però m'he estès massa amb els torracastanyes. També per aquestes dates i gairebé durant tot l'hivern hi havia una altra venda típica del temps, els "pinyonaires" venedors de pinyons torrats. En la memòria dels més grans hi ha l'Eustaqui Regencós, personatge popular dels que ja no en queden. Era un bon home que feia una mica de tot i entre d'altres coses es dedicava a anar a buscar pinyes i els diumenges d'hivern al matí es posava a la plaça, sota el balcó de can Forgas, on tocava una mica el sol, amb un cistell ple de pinyons que havia anat a torrar al forn de la Cooperativa quan acabaven de treure el pa. Primer els rentava ben nets per treure'n la pols i escorreguts i molls els ficava al forn i amb cura els anava torrant. Els pinyons, amb el contrast de la humitat i l'escalfor, quedaven amb la clova esquerdada. Llavors anava a la plaça i els venia a mesures d'un tupí per 10 cèntims (0,10 de pessetes). Tenia molt d'èxit: alguns que n'hi compraven es quedaven a la plaça mateix i amb un petit ganivet els anaven obrint, altres se'ls ficaven a la butxaca i anaven fins a ca na Rosaria per fer-hi passar un got de ranci, altres

també entraven a can Nan, on ara hi ha el Solbank, a fer es toc. Jo crec que aquells pinyons són dels millors que he menjat a la meua vida. Cal remarcar que al migdia la plaça quedava encatifada de cloves. Continuant amb l'economia submergida, podria anomenar-vos una infinitat de feines i feinetes que fèiem la gent de Begur en aquell temps per tal d'estirar una mica el migrat pressupost familiar, en algun altre escrit continuarem parlant-ne si a Déu plau.

Avui acabaré amb un altre personatge popular i l'economia submergida: en Quimet Matu. En Joaquim Carreras Balmanya (en Quimet Matu) es dedicava a arreglar paraigües. Un dia es presentà a casa del senyor Joaquim Prats (en Quimet Ignasi) perquè li llogués els baixos de can Ignasi, el que és ara l'Hotel Begur. El senyor Quimet li volia fer entendre que per a la seva feina el local era excessivament gran, però ell hi insistia i presentava com a argument que veia venir un hivern molt plujós.

Una altra anècdota d'en Quimet Matu, però demano per endavant que no us agafeu al peu de la lletra el que us explicaré i que hi poseu una mica de "conya". Continuant amb l'economia submergida, es veu que durant els anys de la Segona República era totalment incontrolada o

Repartint les castanyes.